

RUSEPROSJEKTET I VARPA 2021

ÅRSRAPPORT 2021

Fangststatistikk anadrom fisk 2021. Fakta fra ruseprosjektet 2021. Sportsfisket i Varpavassdraget i 2021. Vurderinger etter 2021- sesongen. Statistikk for de 12 årene rusa har vært i drift.

Innhold:

- s. 1 Innholdsoversikt
- s. 2 Sammendrag
- s. 4 Tall fra ruseprosjektet 2021
- s. 5 Fakta fra ruseprosjektet 2021
  - s. 5 Drift av rusa
  - s. 5 Gjenfangst av villaks
  - s. 5 Lus på villaks
  - s. 6 Lus på sjøørret
  - s. 6 Pukkellaks
  - s. 7 Garnskader
  - s. 7 Andre sår/skader
  - s. 7 Vinterstøinger
  - s. 7 Smolt
  - s. 8 Ål
  - s. 8 Oppdrettslaks
  - s. 8 Regnbueørret
  - s. 8 Kvaliteten på laks og sjøørret
  - s. 8 Oter
  - s. 9 Ulovlig fiske
- s. 10 Villaks og sjøørret 2021-sesongen
- s. 15 Sportsfisket 2021
- s. 17 Vurderinger etter 2020-sesongen
- s. 20 Statistikk for de 12 årene rusa har vært i drift
- s. 21 Sportsfisket 2010 - 2021

Sammendrag

2021 var det 12. året at ruseprosjektet har vært i kontinuerlig drift, og med helt lik gjennomføring, det eneste unntak er antall driftsdøgn som er basert på når isen går av vannene om våren og når isen begynner å legge seg om høsten.

I 2021 ble rusa satt ut 21. mai og tatt på land 15. oktober. Totalt 148 driftsdøgn.

Vannstanden i vassdraget har vært relativt god i 2021, det var perioder med mindre vassføring siste del av juli og i perioder i august, men 2021 sesongen har nok vært et av de beste årene ang relativt god vannstand fra rusa ble satt ut og til den ble tatt på land. I hvert fall har det ikke vært lange perioder med lav vannstand som har vært til hinder for at laks og sjøørret kunne gå opp.

I den perioden rusa var i drift i 2021 kom det opp 218 villaks og 175 sjøørret, så totalt sett har dette vært det dårligste året for oppgang av laks og sjøørret i Varpavassdraget så lenge ruseprosjektet har pågått. Det er en stor tilbakegang for antall laks i forhold til 2021-sesongen og en katastrofal tilbakegang av sjøørret basert på registreringen i 2020 som viste 470 laks og 721 sjøørret (som var et rekordår for oppgang av sjøørret i den perioden rusa har vært i drift). De to siste årene har oppgangen av ål har gått kraftig tilbake.

Det var forventet en svært stor oppgang av pukkellaks basert på alt av rapporter fra registreringer i sjøen og andre elver i Nord-Norge, men i 2021 kom det opp kun 9 pukkellaks (i 2019 var det 49 pukkellaks og i 2017 9 stk). Pukkellaksen kom opp i Varpa senere på året enn både i 2019 og 2017.

Selv om det kom lite pukkellaks i rusa, betyr ikke det at det var lite pukkellaks i sjøen utfor Varpelva og i Varpvågen. I perioder fra slutten av juni og til slutten av august var det enormt med pukkellaks i sjøområdet knyttet til Varpelva, det var estimert at enkelte uker var det mellom 500 og 1000 pukkellaks her. Det ble fisket en del pukkellaks av sportsfiskere fra land og på dorg i sjøen.

Pukkellaksen kunne oppholde seg i området mot Varpelva i 2- 5 dager for så å forsvinne og komme tilbake igjen etter noen dager.

I oktober ble det tatt 3 oppdrettslaks i rusa, samtlige hunlaks med rogn.

I 2021 ble det ikke registret sjørøye i rusa og for tredje året på rad ble det ikke registrert vinterstøinger i rusa i mai/juni.

Det ble registrert lus på 5, 5 % av villaksen og på sjøørreten var det lus på 5, 7 % av fisken. Det var i snitt 3, 7 lus på laksen som hadde innslag av lus, og hos sjøørret med lus var det i snitt 4, 8 lus pr. fisk.

Hos laks var det garnskader på 9,6 % av oppgått laks, og sjøørret med garnskader utgjorde 1,1 %.

Ruseprosjektet i 2021 har blitt økonomisk støttet av Statsforvalteren i Nordland, NINA, The Quartz Corp og Cermaq Norway.

Den innbundne utgaven av ruseprosjektet i Varpa har også tatt med de 3 delrapportene fra 2021.

Årsrapporten fra ruseprosjektet i Varpa 2021 blir sendt ut til følgende:

Statsforvalteren i Nordland
Norsk Institutt for Naturforvaltning (NINA)
Miljødirektoratet
Sjømat Norge
Cermaq Norway
The Quartz Corp
Hamarøy kommune

Drag, januar 2022

Stig Tangen

TALL FRA RUSEPROSJEKTET 2021

Laks:	218
Sjørørret:	175
Sjørøye:	0
Oppdrettslaks:	3
Regnbueørret:	2
Pukkellaks:	9
Ål:	47
Smolt:	11
Lakseyngel:	15
Vinterstøinger:	0
Innlandsrøye:	55
Innlandsørret:	131

Oppdrettslaks, innslag i % av oppgått laks: 0, 8

Fisk med lus av totalt oppgått fisk (%):

Laks: 5, 5

Sjørørret: 5,7

Oppdrettslaks: 33, 3

Garnskadet laks (%): 9,6

Garnskadet sjørørret: 1,1

Skadet laks (%): 0, 46

Gjenfanget laks (%): 1, 8

Antall rusedøgn: 148

FAKTA FRA RUSEPROSJEKTET 2021

Drift av rusa

Rusa ble satt ut 21. mai og da hadde Varpa vært isfri nesten ei uke. Men det kom en god del store isflak ned Kvannelva og ned mot sundet i Varpa der rusa bruker å stå, så derfor ble ikke rusa satt ut tidligere.

Sannsynligvis, ut fra erfaringen med tidlig oppgang av laks i Varpa, så har det kommet en del fisk opp i vassdraget før rusa ble satt ut.

Fra midten av juli begynte rusa å bli så skitten at den måtte rengjøres to ganger i uka, og ledegarna måtte rengjøres 1 gang i uka.

Om høsten var det to perioder i september med svært stor vassføring i vassdraget, og rusa måtte strammes opp enda mer med to ekstra tau og dregger.

Det kom mye skitt i rusa og ledegarna i dette tidsrommet; kvister, gress, siv o.l.

Sivet vokste veldig rundt ledegarna i juni, og fra midten av juni var det vanskelig for fisk å passere ledegarnet nærmest Kvannelva. Ledegarnet her blir satt ut et lite stykke fra land på ca. 80 cm dybde /vannstand slik at vinterstøinger og smolt kan klare å gå ut i havet i mai/begynnelsen av juni.

Da rusa ble tatt på land i midten av oktober, hadde allerede deler av ledegarna på begge sider blitt tatt opp fordi det begynte å bli is i sivet.

Vannstanden i Varpa begynte å bli vesentlig lavere i oktober enn i september.

Gjenfangst av villaks

Det ble registrert 4 laks i rusa som hadde blitt merket i rusa i fjor, dette utgjør 1, 8 % av registrert laks i rusa i år.

Lus

Lus på villaks

Det var 5, 5 % villaks med lus i 2021, snitt på 3, 7 lus pr. laks med lus.

Mai: 0 laks med lus.

Juni: 4 laks med lus (fisk mellom 550 og 580 mm) i snitt 2, 5 lus pr. fisk.

I juni hadde 3, 7 % av oppgått laks lus.

Juli: 7 laks med lus (fisk mellom 450 og 650 mm) i snitt 5, 3 lus pr. fisk.

I juli hadde 23, 3 % av laksen som ble registrert i rusa lus.

August: 1 laks med lus, 560 mm, 4 lus. Dette utgjorde 16, 7 % av oppgått laks denne måneden.

September: 0 laks med lus.

Oktober: 0 laks med lus.

Lus på sjøørret

Det var lus på 5, 7 % sjøørreten som ble registrert i rusa i 2021, i snitt 4, 8 lus pr. fisk med lus.

Mai: 0 sjøørret med lus

Juni: 0 sjøørret med lus.

Juli: 2 sjøørret (410 mm og 390 mm) med lus, 2 lus pr. fisk. Dvs. 7, 7 % av oppgått sjøørret hadde lus.

August: 2 sjøørret med lus (360 mm og 350 mm), i snitt 3 lus pr. fisk. 6, 5 % av oppgått sjøørret i august hadde lus.

September: 7 sjøørret med lus (530 mm – 340 mm), i snitt 5, 6 lus pr. fisk. 9, 2 % av sjøørreten i september hadde lus.

Oktober: 0 sjøørret med lus.

Pukkellaks

Det var forventet en stor oppgang av pukkellaks i august siden det tidvis stod svært mye pukkellaks i Varpvågen, men denne måneden kom det det ikke opp pukkellaks i Varpa. Det ble observert mye pukkellaks helt mot elvemunningen i Varpelva, men ikke registrert pukkellaks i elva.

Den 1. september ble det tatt 5 pukkellaks i rusa:

710 g (405 mm)

730 g (410 mm)

790 g (440 mm)

790 g (445 mm)

810 g (440 mm)

Samtlige var hunfisk full av rogn.

Den 9. september ble det tatt 4 pukkellaks i rusa:

770 g (430 mm)

900 g (450 mm)

990 g (460 mm)

1200 g (480 mm)

Alle var hanfisk full av melke.

(Det har kommet tilbakemelding om fangst av 5 pukkellaks på stang/dorg i havet i sommer i området mot Varpvågen og fra Sagfossen er det innrapportert fangster av 6 pukkellaks mellom 0, 9 kg og 1, 7 kg).

Garnskader

Laks

Det var i alt garnskader på 9, 6 % av oppgått laks i rusa i 2021.

Mai: 0 laks med garnskade.

Juni: 15 laks (460 – 540 mm), 14, 2 % av laksen i juni hadde garnskade. Den siste uka av juni hadde 30 % av laksen som kom opp i vassdraget garnskader.

Juli: 1 laks med garnskader, dvs. 3, 3 % av oppgått laks i juli.

August: 0 laks med garnskader.

September: 0 laks med garnskader.

Oktober: 5 laks med garnskader (510 mm – 670 mm), dvs. 9, 8 % av laksen i oktober hadde garnskader.

Sjørørret

Sjørørret med garnskade i 2021 utgjorde 1, 1 %.

Mai: 0 sjørørret med garnskader.

Juni: 0 sjørørret med garnskader.

Juli: 0 sjørørret med garnskader.

August: 0 sjørørret med garnskader.

September: 2 sjørørret med garnskader (520 mm og 540 mm) dvs. 2, 9 % av sjørørret som kom opp denne måneden hadde garnskader.

Oktober: 0 sjørørret med garnskader.

Andre sår/skader på fisk

Det har aldri tidligere vært så lite laks og sjørørret med sår/skader som i 2021. 28. juni ble det i rusa registrert en laks på 520 mm som hadde ferske oterbitt.

Vinterstøinger

Verken i 2019, 2020 eller i 2021 har det blitt registrert vinterstøinger i rusa. Tidligere år har det alltid vært vinterstøinger som har forvillet seg inn i rusa, i 2016 var det hele 28 vinterstøinger som gikk inn i rusa.

Smolt

I 2021 var det 10 smolt som hadde kommet seg inn i rusa i løpet av den første uka i juni. Den 2. juni ble det observert utgang av smolt dra Varpavassdraget, da

fulgte måker og terner smolten over Varpa og ned mot utløpselva til havet. Terna forsøkte hele tiden å stupe ned og fange smolt på sin ferd i vannflaten i Varpa.

I september ble det sluppet ut 1 smolt fra rusa.

Ål

I alt ble det fanget og sluppet ut 47 ål i ruseprosjektet i 2021. Dette er et høyere tall enn i 2020 da det kun ble registrert 26 ål i rusa, men langt unna tallene fra perioden 2019 – 2015 da tallene lå mellom 130 og 228. Det er særlig august, september og oktober som peker seg ut som oppgangstid for ål i Varpavassdraget.

Oppdrettslaks

I oktober ble det tatt 3 oppdrettslaks i rusa. Disse fiskene var 710 mm, 720 mm og 740 mm. Fisken på 710 mm hadde 6 lus. Alle 3 oppdrettsfiskene var hunnfisk med rogn. Samtlige fisker ble tatt ut av vassdraget. Innslag av oppdrettslaks i forhold til villaks: 1,4 %.

Regnbueørret

I september ble det tatt 1 regnbueørret i rusa på 470 mm og 1000 g og i oktober ble det fanget 1 regnbueørret i rusa på 460 mm og 950 g. Begge fiskene ble tatt ut av vassdraget.

(På ytre Hamarøy ble det i sommer fisket 2 regnbueørret på stang i sjøen, dette var fisk på 460-450 mm og med vekt på 1050 g og 1000 g).

Kvaliteten på villaks og sjøørret

Kvaliteten på fisken har vært meget bra denne sesongen!

Oter

Oter har i alle år vært et «problem» knyttet til rusa og elvene i Varpavassdraget der den har tatt mye gytefisk, og en god laks som har gått inni rusa har hatt skader etter oter, men i år er det kun 1 laks i rusa som har hatt sår/bitt etter oter. Men fiskerne som har fisket i området knyttet til utløpet av Kvannelva har i år klaget veldig på en svært stor oter som ikke var redd noe og som ofte har svømt etter slukene.

Ulovlig fiske

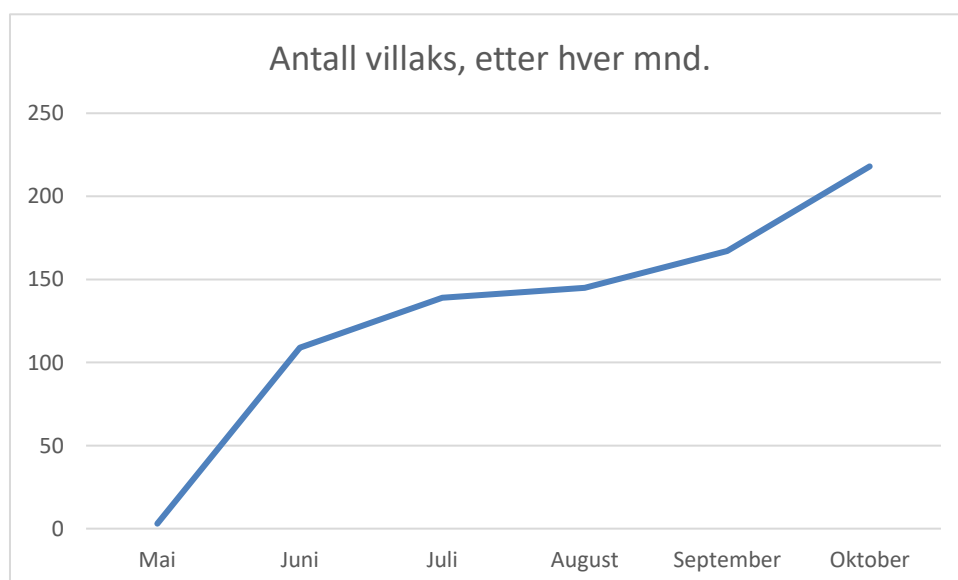
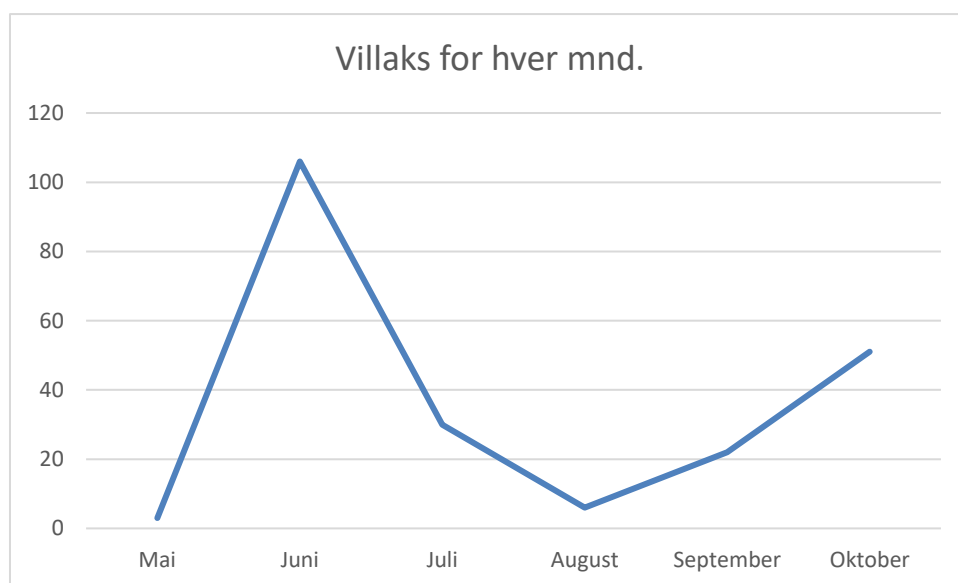
Det har vært utført et meget solid arbeid av oppsynet i sommer, og hovedfokus har vært å forhindre garnfiske etter laks og sjøørret i Varpa og Dragsvatnan, samt at det har vært fokus på elvene.

Det ser ut som om det har fungert effektivt å forhindre garnfiske i vannene, men i 2021 har det nok vært en god del ulovligheter knyttet til elvene, og særlig Varpelva. Det er gjort funn av to makkbokser og en håv, samt et slukskrin ved elvebredden. Folk som ferdes i området har flere ganger kommet over folk med fiskestenger ved elva, og selv om de ikke har fisket, så har de pakket sammen alt utstyret og forlatt området. Det virker som det meste av ulovlig fiske i Varpelva kan knyttes til personer som kommer inn vågen med båt.

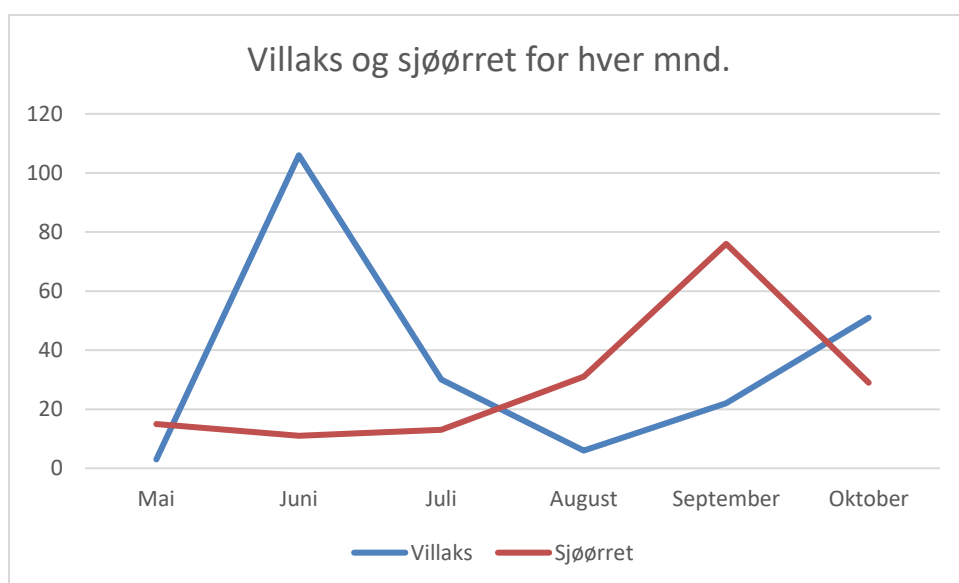
I 2021 ble det funnet tau med stein fortøyd i land på begge sider i sjøen i Varpvågen, og dette er mest sannsynlig brukt til garnfiske/sperring av vågen med garn.

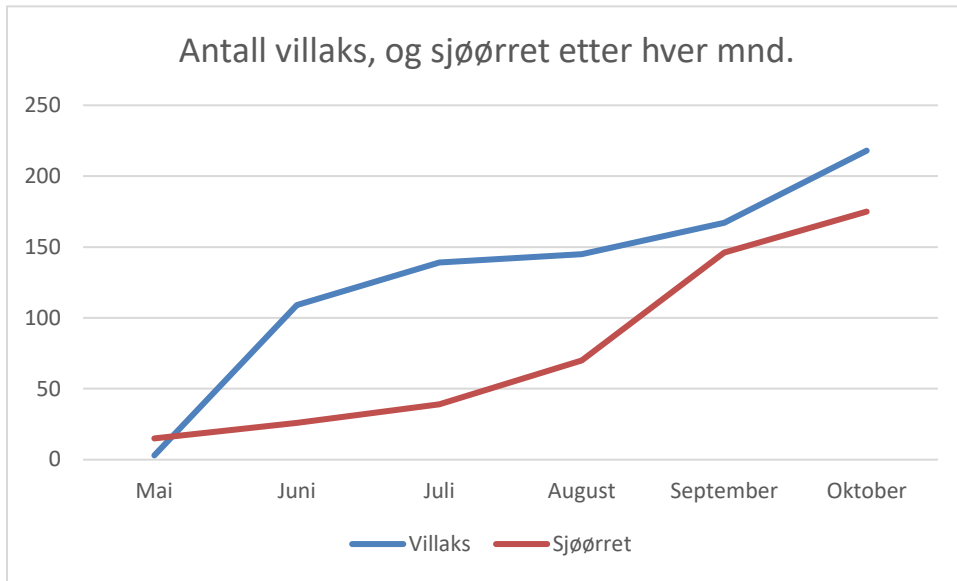
I mai ble det rapportert om et svært utstrakt ulovlig garnfiske i sjøen i havområdet Rødtangstraumen - Kaldvågstraumen. Dette skjer hvert eneste år i april/mai.

Oppgang hver mnd 2021	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	Totalt
Villaks	3	106	30	6	22	51	218
Sjørret	15	11	13	31	76	29	175
Oppdrettslaks	0	0	0	0	0	3	3
Pukkellaks	0	0	0	0	9	0	9
Sjørøye	0	0	0	0	0	0	0
Innlandsørret	4	27	8	31	30	31	131
Innlandsrøye	10	2	1	13	11	18	55
Ål	0	0	3	12	18	14	47
Smolt	0	10	0	0	1	0	11
Lakseyngel	0	4	1	8	2	0	15
Regnbueørret	0	0	0	0	1	1	2

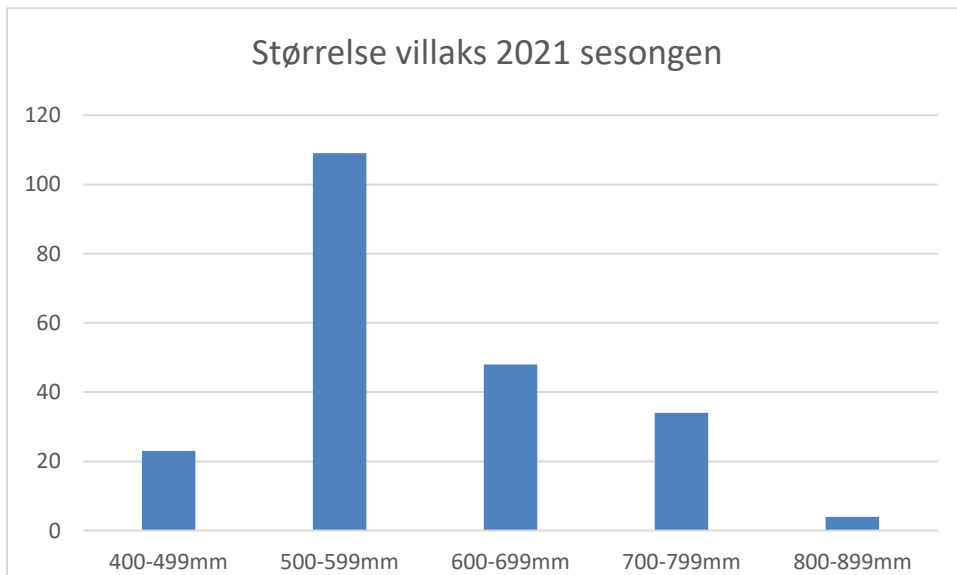

Totalt etter hver mnd.2021	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober
Villaks	3	109	139	145	167	218
Sjørørret	15	26	39	70	146	175
Oppdrettslaks	0	0	0	0	0	3
Pukkellaks	0	0	0	0	9	9
Sjørøye	0	0	0	0	0	0
Innlandsørret	4	31	39	70	100	131
Innlandsrøye	10	12	13	26	37	55
Ål	0	0	3	15	33	47
Smolt	0	10	10	10	11	11
Lakseyngel	0	4	5	13	15	15
Regnbueørret	0	0	0	0	1	2

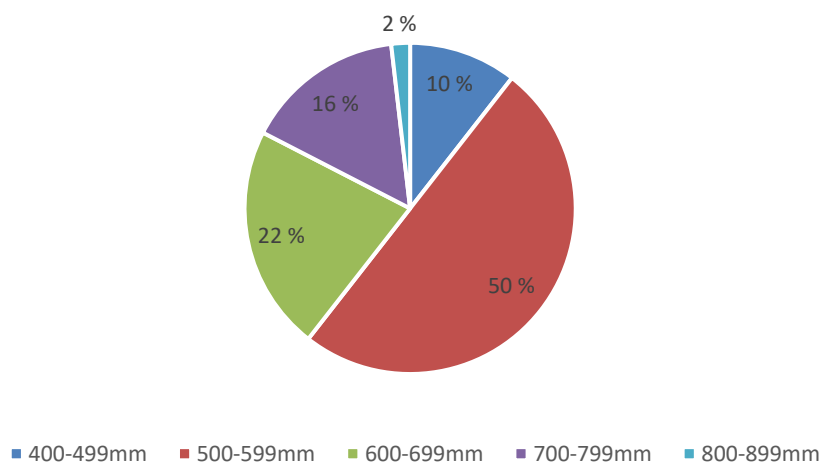

Størrelse villaks	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	Totalt
Under 400mm	0	0	0	0	0	0	0
400-499mm	0	15	4	0	4	0	23
500-599mm	0	67	14	5	9	14	109
600-699mm	0	5	6	1	7	29	48
700-799mm	3	16	6	0	2	7	34
800-899mm	0	3	0	0	0	1	4
900-999mm	0	0	0	0	0	0	0
							218

Størrelsesfordeling villaks 2021

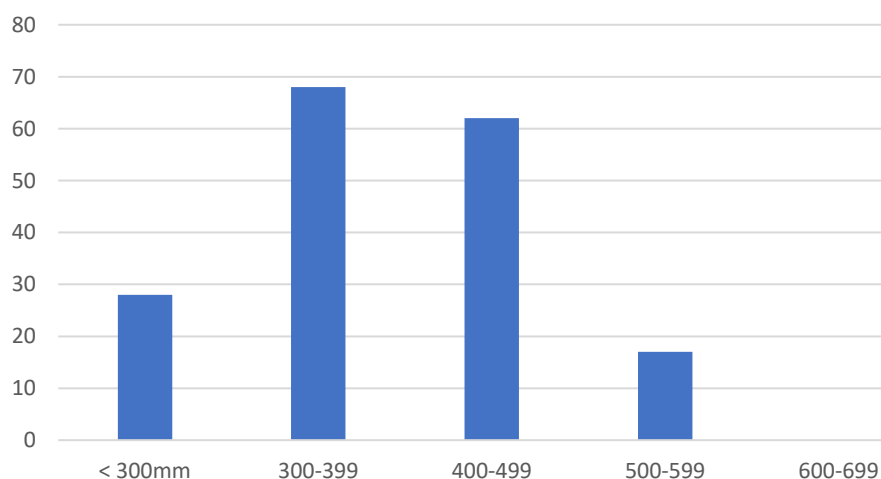

Størrelse villaks

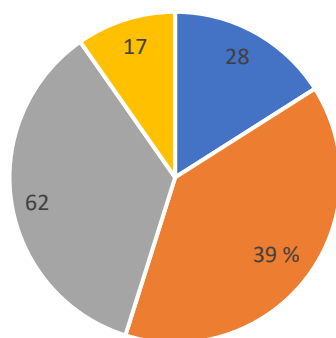
Under 400mm	0
400-499mm	23
500-599mm	109
600-699mm	48
700-799mm	34
800-899mm	4
900-999mm	0

Størrelse sjørørret	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	Totalt
Under 300mm	5	3	6	4	8	2	28
300-399	6	3	11	8	24	16	68
400-499	4	5	1	10	36	6	62
500-599	0	0	4	0	8	5	17
600-699	0	0	0	0	0	0	0
700-799	0	0	0	0	0	0	0
800-899	0	0	0	0	0	0	0
							175

Størrelse sjørørret 2021

Størrelsesfordeling sjøørret 2021

■ < 300mm ■ 300-399 ■ 400-499 ■ 500-599

Størrelse sjøørret	
< 300mm	28
300-399	68
400-499	62
500-599	17
600-699	0
700-799	0
800-899	0

SPORTSFISKET I VARPAVASSDRAGET 2021

Fangstresultat laks og sjøørret

Antall laks: 22 (1 ble tatt i Kvannvatnet, 1 i Mellomvatnet og 1 laks i Storvatnet, resten ble fisket i Varpa).

Samlet vekt: 40, 6 kg

Laks under 3 kg: 20 stk

Laks 3 – 7 kg: 2 stk, største laks 5, 4 kg

Snittvekt: 1, 9 kg

Antall sjøørret: 38

Samlet vekt: 31, 3 kg

Snittvekt: 0, 82 kg

Innlandsfisk:

Ørret: 43

Samlet vekt: 12, 9 kg

Snittvekt: 300 g

Røye: 2

Samlet vekt: 0, 98 kg

Snittvekt: 490 g

Det har ikke lyktes å få fangstrapporater fra isfisket vinteren 2021, men isfiske blir stadig mer populært i vassdraget etter hvert som kvaliteten på ørreten og ikke minst røya har blitt betraktelig bedre.

I 2021 ble det solgt 85 fiskekort i vassdraget: 53 sesongkort

8 ukekort

24 døgncort

Drag Landhandel har solgt 41 kort, 12 er distribuert av Varpavassdraget grunneierlag og 32 kort er solgt via Perfish.

Fangstrapportering: 70, 6 %

Uttak av laks av sportsfiskerne i forhold til antall laks som gikk opp i vassdraget i 2021: 10, 1 %

Uttak av sjøørret av sportsfiskerne i forhold til antall sjøørret som gikk opp i vassdraget i 2021: 21, 7 %

I og med at det ikke selges kort for isfiske, viser ikke tallet på solgte fiskekort det reelle tallet på hvor mye som fiskes i vassdraget i løpet av et år. Det er

estimert at antall personer som fisker på isen i perioden januar – april ligger på ca. 200 personer, av disse er det mange barn.

Klart for utsetting av rusa i mai

VURDERINGER ETTER 2021-SESONGEN

Kunnskap fra ruseprosjektet slik det har vært gjennomført de siste 12 årene er svært viktig, det er i dag ikke mange steder der et slikt prosjekt med ei ruse og fysisk håndtering gjennomføres, og slett ikke at det har gått over et så langt tidsrom.

Det måles lengde på hver enkelt laks, det tas skjellprøver av hver fisk (hvis ikke den er kommet så langt i gytefasen at det er vanskelig å nappe skjell av fisken), det registreres og telles lus og fisken merkes for å kunne registrere flergangsgytere. I tillegg registreres alt av sår/skader og ikke minst garnskader/garnmerker.

All sjørret registreres og fisk over 300 mm tas skjellprøver av, og sjørret følger samme prosedyrer som laks.

Alt av skjellprøver sendes Norsk Institutt for Naturforvaltning.

Ruseprosjektet gir til enhver tid kunnskap om utviklingen til villaks- og sjørretbestanden i vassdraget, og vassdraget brukes som et indikatorvassdrag for smålaksvassdrag i Nordland.

Rusa gir også innsyn i utviklingen til ålbestanden.

Oppdrettslaks, pukkellaks og regnbueørret tas ut av vassdraget og dette gir grunnlag for at både Hamarøy kommune og Varpavassdraget Grunneierlag kan fronte Varpavassdraget som et rent villaks- og sjørretvassdrag.

Kontinuerlig røkting/tilsyn av rusa gir hele tiden mulighet for å varsle oppdrettsnæringa dersom det skulle være oppdrettsfisk på rømmen som kommer opp i Varpavassdraget, og i løpet av driftssesongen får oppdrettsnæringa regelmessig vite hvordan utviklingen er for rømt oppdrettslaks.

Oppdrettsnæringa får også jevnlig tilbakemelding om mengden lus på villaks, sjørret og oppdrettsfisk. Med tanke på at Varpavassdraget ligger i et område med svært mye lakseoppdrett, er ikke innslaget av lus på laks og sjørret skremmende, og det er ikke mye lus på de fiskene som har lus.

Alt av kunnskap om fiskebestandene og oppvandringstidspunkt gir kunnskap/fakta som er viktig for The Quartz Corp i forbindelse med bedriftens uttak av prosessvann fra vassdraget. I år har det vært fra ganske god vannstand til meget god vannstand hele sesongen, og uttak av prosessvann har ikke berørt oppgangsmuligheten til laks og sjørret. Det er særlig i lengre perioder med tørt vær at uttak av prosessvann kan påvirke vannstanden ekstra når den allerede er lav i Dragsvatnan, Triumselva, Varpa og Varpelva. Det vil nok føre til problemer med oppgang av fisk, og ikke minst forverrede gyteforhold i elvene.

Men det er hovedsakelig været som for det meste styrer vannstanden/vannmengden i vassdraget.

Driften av rusa og ikke minst det konstante nærværet i forbindelse med tilsyn av rusa gir kunnskap om smolt; utvandningsperiode og farene som truer smolten på vei ut i havet.

Denne tilstedeværelsen ved tilsyn med rusa er også svært medvirkende til at ulovlig fiske ikke er helt enkelt å utføre.

I tillegg tas det svært ofte personer med ut i forbindelse med tilsyn av rusa som da får et innsyn i rusemetodikken. Det offentlige og lokale bedrifter er regelmessig med på røkting av rusa og får et innsyn i alt som utføres med drifting av rusa.

Det store spørsmålet etter årets sesong er hvorfor det har kommet så lite laks og sjøørret opp i vassdraget?

Det som vi vet er at det nesten kontinuerlig har stått pukkellaks i Varpvågen fra slutten av juni. Fra månedsskiftet juni/juli var det så å si bråstopp i oppgangen av laks og sjøørret, og de siste årene har juli vært den store oppgangsmåned, særlig for laks. Observasjoner av pukkellaks som stod i Varpvågen viste at jo nærmere Varpelva fisken stod, jo mer aggressiv var den mot annen fisk. I 2019 så vi at pukkellaksen som stod i Varpelva konstant jaget villaks og sjøørret. Fjorårstallene for oppgang av laks var gode og det var en fantastisk god oppgang av sjøørret. Tallene for i år viser at i forhold til oppgangen i 2020 kom det i 2021 opp 46, 4 % laks og 24, 3 % sjøørret.

Pukkellaksen, og svært store mengder av denne fisken, oppholdt seg i nærområdet til Varpelva helt til månedsskiftet august/september, og i begynnelsen av september kom også de få pukkellaksene opp i vassdraget som ble registrert i rusa. I løpet av første uke i september var all pukkellaks borte fra sjøen.

Et stykke ut i september begynte det igjen å komme opp sjøørret i rusa, og etterhvert også laks. Utenom juni så var oktober den beste oppgangsmåned for laks, og det ble registrert både laks og sjøørret i rusa 15. oktober da rusa ble tatt opp.

Høsten 2017 var en katastrofalt dårlig gytehest for laks og sjøørret. Fra midten av september og til langt ut i november var elvene i vassdraget så å si tørre, og det ble i selve Varpvatnet funnet store mengder rogn og melke på bunnen utenfor de små strømmene som var igjen fra elveutløpene til Triumselva og Kvannelva. Gytelaks ble fraktet med håv bort fra så å si tørre små dammer i elvene og tilbake i Varpa og Kvannvatnet.

Ruseprosjektet gir kunnskap som er til svært god hjelp når den nye Driftsplanen for Varpavassdraget for de neste 5 årene skal utarbeides vinteren 2022. Prosjektet er til uvurderlig hjelp når det gjelder å ha et godt regelverk, med riktige fisketider og fiskekvoter i vassdraget.

Mens vinteren 2020/2021 kan vise seg å ha ført til mislykket gyting for laks og sjøørret med bunnfrosne elver i desember og januar, har høsten og vinteren i år hatt godt med vann i elvene i vassdraget og alt har ligget til rette for gode gyteforhold. Med en så liten oppgang av laks og sjøørret i 2021, har det vært veldig viktig for bestandene at det har vært vellykket gyting i år.

Det er mye å gripe tak i for neste sesong i Varpavassdraget. Dagens oppsyn må få ei bedre økonomisk ramme for å kunne utføre et enda bedre oppsyn når det gjelder å forhindre og forebygge ulovlig fiske i vassdraget. Det er også et svært stort behov for oppsyn i det nære havområdet, det er i dag en altfor hard beskatning av laks ved det ulovlige garnfisket som pågår og som rammer fiskebestandene i Varpavassdraget og de nærmeste vassdragene i kommunen. Det ulovlige fisket i sjøen og i vassdragene er en trussel for lokale lakse- og sjøørrestammer, og dette ødelegger også for sportsfiskerne.

De to siste somrene har det vært innslag av vannskuterkjøring i Varpavassdraget. I 2021 kom det en ny forskrift for motorferdsel i vassdragene i Hamarøy. I dette regelverket er det fastslått av vannskuterkjøring i vann/vassdrag i Hamarøy er forbudt. Det blir i 2022 viktig å påse at dette regelverket blir fulgt.

De neste årene blir svært viktig for bestanden av laks og sjøørret i Varpavassdraget. Det vi har sett de siste 12 årene er at ruseprosjektet har vist at mengden laks og sjøørret varierer veldig fra år til år, og der vi helt fram til i 2021 har trodd at sjøørretbestanden har etablert seg som svært solid i vassdraget etter å ha vært helt på bunn i perioden 2012 – 2014, og at bestanden av laks har vært fra god enkelte år til meget god andre år, vil de neste årene vise om pukkellaks/dårlige gyteforhold er avgjørende for mengden laks og sjøørret i Varpavassdraget.

Det som er i hvert fall helt sikkert at stammene ikke er så gode at det kan drives ulovlig fiske i vassdraget og i det nære havområdet.

Til slutt er det verd å nevne at ruseprosjektet i dagens form må få ei bedre økonomisk ramme enn det som har vært. Ruseprosjektet har 2 mann i så å si kontinuerlig jobb fra mai til november. I tillegg kommer alt av rapportskrivning i form av årsrapport og 3 delrapporter i løpet av sesongen.

STATISTIKK FOR DE 12 ÅRENE RUSA HAR VÆRT I DRIFT

	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Laks	218	470	265	517	328	501	432	702	366	813	375	270
Sjørørret	175	721	408	538	512	370	313	59	115	82	216	155
Sjørøye	0	3	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0
Oppdrettslaks	3	3	7	6	0	10	0	3	4	4	9	10
Regnbueørret	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
Pukkellaks	9	0	49	0	9	0	0	1	0	1	1	0
Ål	47	26	130	184	210	228	217	44	18	53	123	73
Smolt	11	16	14	112	60	33	20	14	13	26	46	59
Lakseyngel	15	11	10	27	44	60	66	27				
Vinterstøinger	0	0	0	1	6	28	4	3	4	2	4	5
Innlandsrøye	55	48	74	68	123	139	113	93	106	129	66	25
Innlandsørret	131	70	188	168	194	187	131	53	69	88	120	89

Oppdrettslaks *Innslag i % av oppgått laks*

	1,4	0,8	2,6	1,2	0,0	2,0	0,0	0,4	1,1	0,5	2,4	4,7
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Fisk med lus av totalt oppgått fisk (%)

Laks	5,5	9,5	3,0	10,3	8,5	8,4	4,9	11,3	9,8	23,7	3,5	8,4
Sjørørret	5,7	24,2	2,9	3,9	1,3	0,3	5,8	0,0	0,0	2,4	4,2	0,6
Oppdrettslaks	33,3	33,3	0,0	0,0		0,0		0,0	0,0	0,0	11,2	23,1

Garnskadet laks i %	9,6	5,7	6,4	4,6	19,8	16,6	2,5	0,4	1,1	4,6	1,1	2,5
---------------------	-----	-----	-----	-----	------	------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Skadet laks (%)	0,46	0,8	2,6	2,1	2,7	2,6	4,2	3,0	4,9	1,7	1,9	1,5
-----------------	------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Gjenfanget fisk (%)	1,8	1,9	2,4	3,4	2,3	9,6	7,8	17,8	7,9	5,7	20,0	
---------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	-----	-----	------	--

Antall rusedøgn:	148	130	159	153	160	158	161	172	163	159	178	156
------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Villaks; lengdegruppe med mest fisk i mm

2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
500 -599	500-599	500-599	500-599	700-799	600-699	600-699	400-499	600-699	500-599	500-599	500-599

SPORTSFISKET 2021 – 2010

2021 2020 2019 2018 2017 2016 2015 2014 2013 2012 2011 2010

Laks

Antall laks:	22	33	8	21	18	32	57	15	29	31	21	29
Antall kilo:	40,6	74,3	18,2	52,1	47,3	83,2	135,5	23,8	59,7	70,3	46,2	63,8
Snittvekt i kilo:	1,9	2,25	2,3	2,5	2,6	2,6	2,4	1,6	2,1	2,3	2,2	2,2

Sjørørret

Antall fisk:	38	36	17	44	25	36	52	16	26	14	41	26
Antall kilo:	31,3	33,9	8,3	33,3	18,4	33,5	24,9	16,3	21,2	9,8	31,9	29,9
Snittvekt i kilo:	0,82	0,94	0,76	0,74	0,93	0,67	0,67	1,02	0,82	0,70	0,78	1,15

Uttak i % i forhold til oppgått laks:

10,1 7,0 3,0 4,1 5,5 6,4 13,2 2,1 7,9 3,8 5,7 10,5

Uttak i % i forhold til oppgått sjørørret:

21,7 5,0 4,2 9,5 5,4 9,7 16,6 27,1 22,6 17,1 19,0 16,8

Mens ruseprosjektet pågår i fiskesesongen blir tallene for hver uke fra oppgangen i rusa ført opp på ei info-tavle på Dragskrysset nær hovedinformasjonstavle for Varpavassdraget. Dermed kan sportsfiskerne til enhver tid se hvordan oppgangen er.